

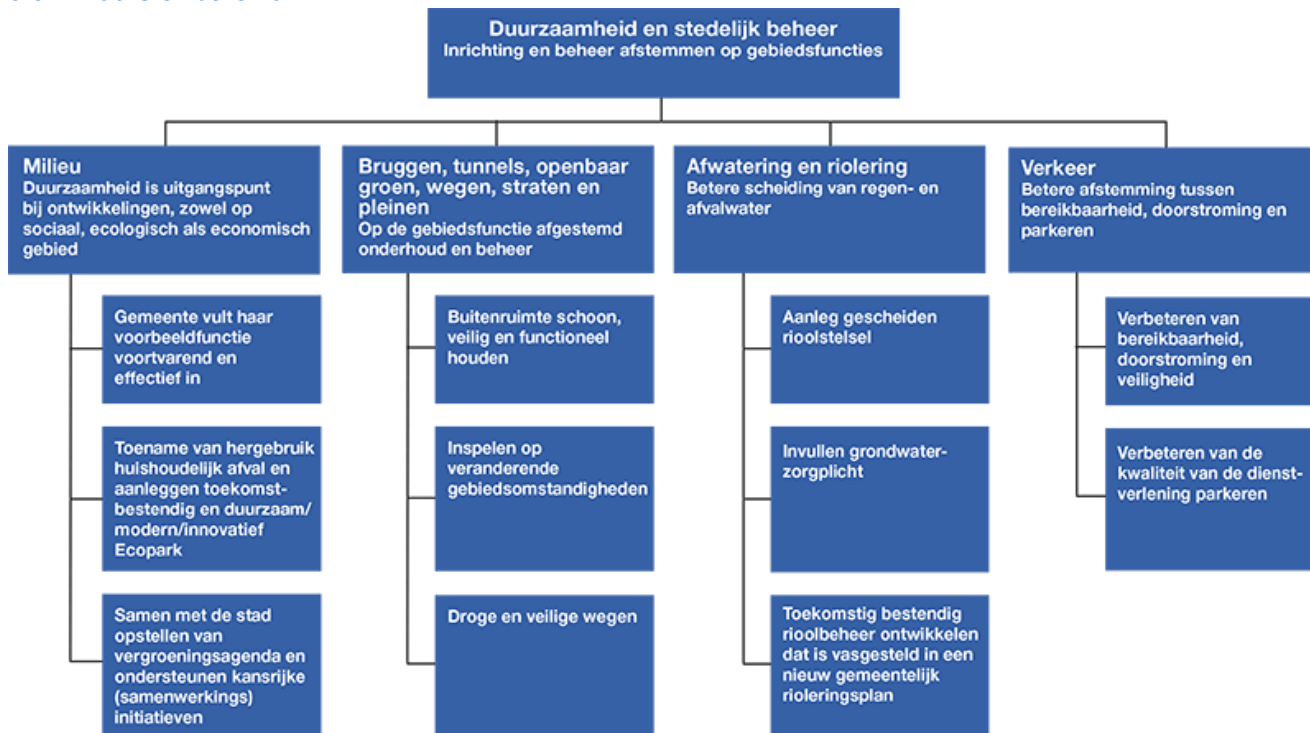

Jaarstukken 2016

**gemeente
gouda**

3.6.1 Wat is er bereikt?

3.6.2 Wat is ervoor gedaan?

Duurzaamheid en stedelijk beheer

Voorbeeldfunctie gemeente

Samen met betrokken partijen in de stad geeft de gemeente invulling aan de “Maatschappelijke vergroeningsagenda” door inzet van het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2016-2019. De gemeente heeft daarbij een belangrijke voorbeeldfunctie. College- en raadsvoorstellen moeten voorzien zijn van een ‘duurzaamheidsparagraaf’ en medewerkers kunnen hiervoor het ‘Gouds duurzaamheidskompas’ raadplegen.

Naast het uitvoeringsprogramma duurzaamheid moeten de fysieke voorzieningen in de stad nu en in de toekomst goed blijven functioneren. De inspanningen op het gebied van beheer zijn gericht op een duurzame inrichting en het duurzaam onderhouden van de boven- en ondergrondse infrastructuur. Dit betekent onder andere dat blijvend geïnvesteerd wordt in het verbeteren van het scheidingsgedrag op afvalgebied, gescheiden rioolsystemen, ophogingen en in duurzame openbare verlichting.

De gemeente heeft hiertoe ondermeer de volgende acties ondernomen:

- Het college stelde in maart 2016 het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2016-2019 vast.
- Duurzaamheid speelt een rol in alle fasen van het inkoopproces. Belangrijk daarin zijn het FSC-convenant, de titel Fairtrade Gemeente en Social Return. De titel Fairtrade Gemeente is eind 2016, dankzij de inspanningen van een groep vrijwilligers, weer voor twee jaren toegekend. Het contract van de gemeente met Promen, voor het uitvoeren van catering en schoonmaak, is in 2016 voortgezet.
- Het Huis van de Stad en De Garenspinnerij zijn voorzien van zonnepanelen na een positieve beschikking op de subsidieaanvraag SDE+.
- In 2016 is gestart met het opstellen van een plan van aanpak voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed.
- SER energieakkoord: dit project krijgt, ondermeer door het faciliteren van een energieloket, in 2017 een vervolg.
- Elektrisch autorijden is verder gefaciliteerd door het (laten) plaatsen van een aantal laadpalen in parkeergarages en op openbare parkeerplekken. Daarnaast is een locatieplan van laadpalen voor heel Gouda opgesteld.
- In 2016 heeft de raad ingestemd met de invoering van Afval scheiden Loont waarbij bewoners gaan betalen voor de hoeveelheid aangeboden restafval. Dit wordt in de loop van 2017 voorbereid en vanaf 2018 ingevoerd. Hiermee wordt een hogere graad van afvalscheiding gerealiseerd tegen lagere kosten.
- In 2016 is een keuze gemaakt voor een locatie voor het aanleggen van een CO2-neutraal, toekomstbestendig, duurzaam, modern en innovatief Ecopark aan de Goudkade.
- Vanaf april 2016 is de duurzaamheidsmakelaar actief, al een flink aantal initiatiefnemers zijn met elkaar in contact gebracht, en processen zijn succesvol in gang gezet.
- Het duurzaamheidsplatform DPG heeft bewustwording onder ondernemers gestimuleerd, onder meer door het organiseren van informatiebijeenkomsten over de SDE+ regeling, wat erin heeft geresulteerd dat bedrijven SDE+ aanvragen hebben gedaan.

- Op bedrijventerrein Gouwestroom is een pilot 'Stimuleren energiebesparing' uitgevoerd. Een samenwerkingsproject van DPG, ODMH en gemeente, waarbij energieadviseurs van de ODMH bedrijven op verzoek adviseren over wettelijk verplichte maatregelen. Daarbij wordt het handhavingstraject uitgesteld, maar worden ondernemers uitgedaagd om verder te gaan dan wettelijk voorgeschreven en daarbij te zoeken naar innovatieve aanpakken.
- In 2016 werd een 'Klankbordgroep vergroeningsagenda' samengesteld. De klankbordgroep is actief bij projecten waar de duurzaamheidsmakelaar bij betrokken is.
- Sportclubs zijn geïnformeerd over subsidiemogelijkheden energiebesparing, en zij kregen van de gemeente (via inzet van de duurzaamheidsmakelaar) een EnergiePrestatie Advies aangeboden. Verschillende verenigingen hebben reeds maatregelen genomen.
- De duurzaamheidsmakelaar is onder andere actief geweest bij een project met ondernemers in de binnenstad, die willen samenwerken bij de inzameling en de afvoer van hun afvalstoffen. De bedoeling is om van 14 verschillende inzamelaars terug te gaan naar één partij.
- Moestuinen en schooltuinen: na het verdwijnen van de schooltuinlocatie aan de Fluwelensingel (de huidige locatie verpleeghuis Haneprij) wordt structureel gewerkt aan uitbreiden van het aantal kleine schooltuinprojecten op of in de buurt van schoollocaties. Stapje voor stapje wordt het aantal groter. Hiervoor wordt intensief samengewerkt tussen Brede School, ODMH/educatie en gemeente. Daarnaast wordt het aanleggen van moestuinen gefaciliteerd.

Bruggen, tunnels, groen, straten, wegen, pleinen

De buitenruimte schoon, heel en functioneel houden

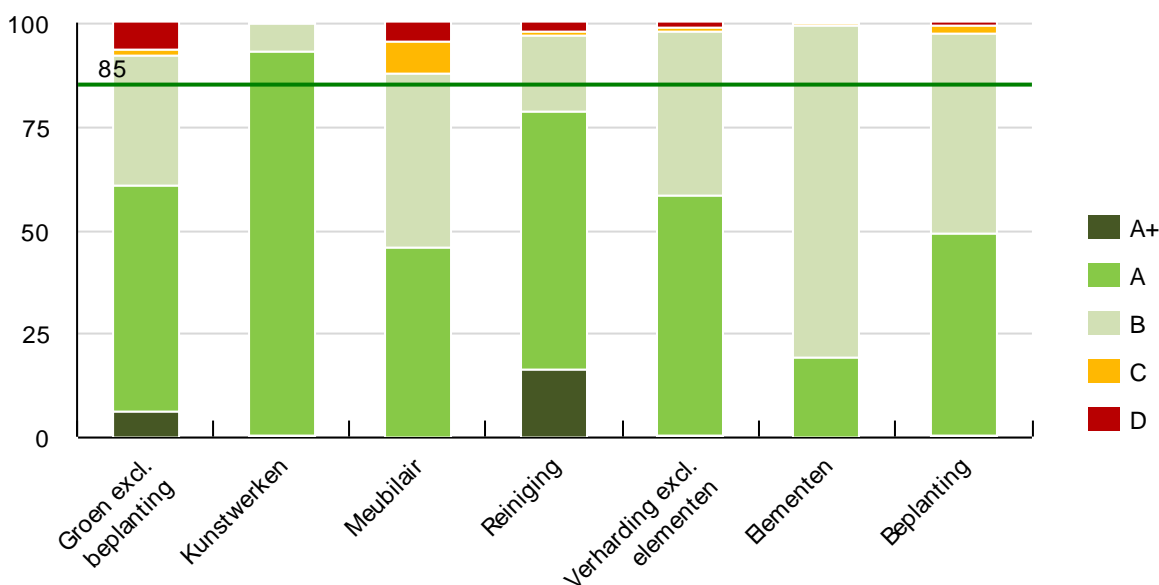
Op basis van het beheerplan Groot onderhoud en vervangingsonderhoud blijft de openbare ruimte heel en functioneel.

In 2016 zijn onder andere de volgende projecten uitgevoerd:

- vervangen openbare verlichting (door voornamelijk LED)
- vervangen beschoeiing (door beschoeiing van gerecycled kunststof)
- vervanging brug 147, Achterwillenseweg
- voorbereidende werkzaamheden voor vervanging walmuur Kattensingel
- vervangen duikers
- herstel verharding Achter de Kerk
- herstel van diverse asfaltverhardingen
- herstel steigers Regentesseplantsoen
- herstel diverse plantsoenbruggen, Atlasbrug en Eurobrug
- herstel kade Nieuwe Gouwe Oostzijde

Voor het dagelijks beheer van de stad is er een landelijke beeldsystematiek. De uitkomsten van de maandelijks schouwen van de buitenruimte zijn voor 2016 weergegeven in onderstaande grafiek.

Kwaliteit openbare ruimte

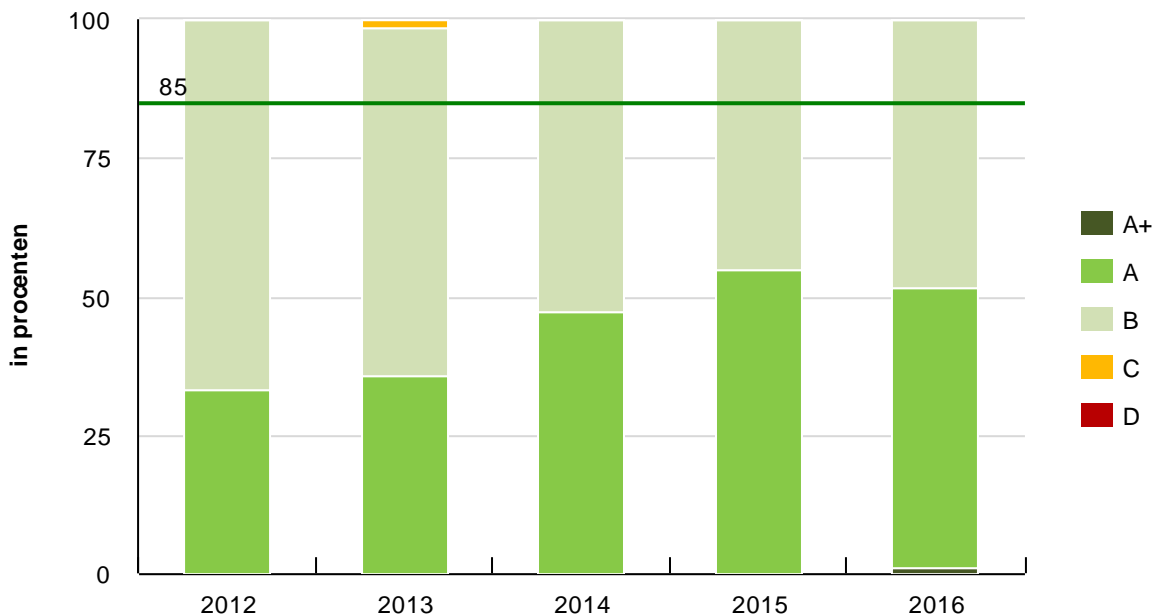
Bij alle beheercategorieën blijkt dat de som van de kwaliteiten A+, A en B groter is dan de minimale 85%. Op dit punt wordt dus voldaan aan de afgesproken kwaliteitseis. Voor elementenverharding en beplanting is een lager kwaliteitsniveau afgesproken, hier moet de som van de kwaliteiten A+ t/m C minimaal 85% bedragen. Hieraan wordt ruim voldaan. Bij de beheercategorieën Groen exclusief beplanting en meubilair is het aandeel D-scores wel te hoog, namelijk meer dan 2%.

Bij Groen scoort met name de beeldmeetlat Gras - graslengte slecht (61% van de D-scores). Ook zijn de resultaten bij Gras –bijmaaien rond obstakels onder de maat (25% van de D-scores). Bij Meubilair worden de hoge D-scores vooral veroorzaakt door scheefstand van lichtmasten (bijna 84% van de D-scores).

Plusschouw

Aanvullend op de normale schouw wordt er in het Plusgebied extra geschouwd op de aanwezigheid van zwerfvuil. Met Plusgebied wordt het (Kern)winkelgebied, de NS-stations en toeristische locaties bedoeld. Deze schouw wordt 1x per kwartaal uitgevoerd. Op de volgende pagina is de uitkomst van de plusschouw van 2012 t/m 2016 weergegeven.

Zwerfvuil plusgebied 2012-2016

Uit de grafiek blijkt dat ook in 2016 niet aan het hogere kwaliteitsniveau voor wat betreft zwerfvuil in het Plusgebied wordt voldaan: de som van de kwaliteiten A+ en A zit ver onder de minimale eis van 85%. De verbetering van kwaliteit uit de periode 2012-2015 heeft zich in 2016 niet doorgezet.

Inspelen op veranderende gebiedsomstandigheden

Het gebruik en de functie van de openbare ruimte is aan verandering onderhevig. Bij vervangingsonderhoud in de openbare ruimte wordt gekeken welke aanpassingen gewenst en mogelijk zijn. Een voorbeeld hiervan is de herinrichting van de Kuiperstraat bij de vervanging van het riool. Ook is bij het ophogen van de Keerkring een oplossing gevonden voor parkeerproblemen.

Met het project Groen-moet-je-doen (GMJD) wordt ruimte geboden aan initiatieven van bewoners op het vlak van zelfbeheer. In 2016 zijn er 19 nieuwe GMJD-initiatieven gestart. Door het beëindigen van 5 initiatieven zijn er in totaal 139 GMJD projecten in de stad.

Naast GMJD zijn er ook andere initiatieven in de openbare ruimte. In 2016 zijn er 10 kleine initiatieven geweest, bijvoorbeeld een het plaatsen van een boekenkast en fietsklemmen. Ook zijn er een aantal grotere initiatieven uitgevoerd, zoals de herinrichting op de hoek van de Majoor Fransstraat en het plantsoen Egelantierlaan.

Droge en veilige wegen

Op basis van het BeheerPlan Groot onderhoud en vervangingsonderhoud (BP GOVO), zijn er ook in 2016 weer een aantal wegen opgehoogd. In het BP GOVO is een lange termijn-doorkijk gemaakt voor de noodzakelijke onderhouds- en vervangingswerkzaamheden, op basis van de door de raad vastgestelde normen. Het beheerplan wordt jaarlijks geactualiseerd. Aanpassing van criteria of normen was in 2016 niet nodig. Uit het beheerplan 2016 -2023 blijkt dat de kosten van het groot onderhoud en vervangingsonderhoud afdoende gedekt zijn.

Sinds de afronding van het integrale programma 'Zakkende bodem' in 2014, is er geen sprake meer van integrale aanpak van wegvakken en is de aanpak vleksgewijs. Op basis van het nieuwe BP GOVO worden namelijk alleen de wegvakken met een drooglegging van minder dan 20 cm aangepakt. Drooglegging is het verschil in hoogte tussen het polderpeil (waterpeil) en het maaiveld (hoogte van de weg). Per project wordt bezien welke wijze van ophoging het meest in aanmerking komt. Dit gebeurt door monitoring van de historische zettingsgegevens van het betreffende gebied, eventueel aangevuld met geotechnisch onderzoek.

In 2016 zijn onder andere volgende wegvakken geheel of gedeeltelijk opgehoogd:

- (gedeeltelijke) ophoging Meridiaan en Keerkring
- (gedeeltelijke) ophoging Jac. P. Thijsselaan
- ophogen / herstraten Vreewijk Zuid
- herinrichting Sportlaan

Bodemdaling

In 2014 is de samenwerking Stevige Stad op Slappe Bodem gestart met als deelnemers het Hoogheemraadschap van Rijnland, Rijkswaterstaat Bodem+, Deltares, TU Delft, KCAF, STOWA, RIONED, Slappe Bodem. Doel van deze coalitie is strategieën te ontwikkelen om de leefbaarheid en de historische gebouwen in binnensteden op lange termijn te beschermen. In 2016 zijn ook de Provincie Zuid-Holland en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed aangehaakt.

Onder begeleiding van Deltares is in 2016 begonnen met de uitvoering van de Living Lab waardoor meer lokale kennis en ervaring kan worden opgedaan. In de opstartfase lag het accent op het realiseren van inzicht in de stuurbaarheid van het (grond) water door middel van metingen in grondwater, riolering en grachten. Ook is er kennis verzameld over de snelheid van bodemdaling in de binnenstad.

Een voorbeeld van innovatie is het kwartiermakersproject van Centric. Doel van dit project is om met een eenvoudige techniek een grondwatermeter te maken. Centric begeleidt hiervoor studenten van de HBO-opleiding technische informatica. Bedoeling is om met relatief goedkope, makkelijk toegankelijke middelen bewoners ook mee te laten meten. Dit systeem dient ter aanvulling van het bestaande geijkte grondwatermeternetwerk.

Afval-, hemel- en grondwater

In december 2014 is het gemeentelijk rioleringsplan door de raad vastgesteld. De in dit plan aangegeven grootschalige rioolprojecten bevinden zich met name in de vooroorlogse wijken. Alternatieve en innovatieve technieken worden toegepast om de levensduur van bestaande rioleringen te verlengen.

In 2016 zijn de volgende projecten afgerond:

1. Nieuwe Park Oost, vervangen riool
2. Jan van Beaumontstraat, vervangen riool
3. Reparatieplan Bloemendaal
4. Herinrichting Sportlaan

Inmiddels zijn in totaal 21 projecten uitgevoerd. Twee geplande projecten zijn uitgesteld. Dit betreft Kort Haarlem en Weidebloemkwartier. De oorzaak hiervoor was dat er extra onderzoek nodig bleek te zijn en afkeuring van het bestek. De uitgaven van € 1,2 miljoen zijn daardoor verschoven naar 2017.

Verkeer en parkeren

In 2016 is een nieuw mobiliteitsplan opgesteld. Het verbeteren van de bereikbaarheid, doorstroming en verkeersveiligheid staan daarin centraal. Tevens is aandacht voor (fiets)parkeren, leefbaarheid en duurzaamheidsaspecten. Met de raad en een brede vertegenwoordiging vanuit de stad is het gesprek aangegaan over de ambities en knelpunten. De verwachting is dat het nieuwe mobiliteitsplan voor de zomer van 2017 wordt vastgesteld.

Verder zijn voorbereidingen getroffen voor verbetering van de dienstverlening rond de uitvoering van het gemeentelijk parkeerbeleid. Gouda heeft zich aangesloten bij de coöperatie ParkeerService, mobiel parkeren is ingevoerd en de digitalisering van parkeervergunningen en bezoekerskaarten zal in 2017 zijn beslag krijgen.

Indicatoren

Omschrijving	Streefwaarde	Stand 2016
Titel Fairtrade Gemeente	Behouden titel	Titel behouden; MVO criteria geïntegreerd in Ondernemersprijs Midden-Holland. Eind 2016 is de titel weer 2 jaar verleend.
Duurzame inkooptrajecten (in %)	100% vanaf 2015	100%, de door PIANOo geformuleerde criteria worden toegepast.
Aantal initiatieven waarbij de duurzaamheidsmakelaar heeft bemiddeld	Besteding beschikbare middelen	De middelen zijn succesvol ingezet. De duurzaamheidsmakelaar is actief (geweest) bij minstens 10 initiatieven, waarvan het grootste aantal nog loopt.
CO ₂ emissie gemeentelijke organisatie	CO ₂ neutraal vanaf 2014	Hier wordt sinds 2012 aan voldaan door compensatie van de resterende emissies.
CO ₂ emissie stad	CO ₂ neutraal in 2040	Monitor "Enervisa" wordt gebruikt, een aantal projecten is ingevoerd maar het zijn er nog niet voldoende om te kunnen rapporteren.
Percentage wegvakken met drooglegging van 20 cm of minder	Max. 7% van het totale wegoppervlak heeft een drooglegging van 20 cm of minder	De drooglegging van de wegen wordt eenmaal per 2 jaar uitgevoerd. Medio 2016 is de drooglegging opnieuw gemeten. Hieruit blijkt dat de streefwaarde ruim gehaald wordt: 6% van het totale wegoppervlak heeft een drooglegging van 20 cm of minder.
Uitvoering Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)	Gedurende 4 jaar gemiddeld 9,5 miljoen besteden aan rioolvervangingsprojecten	In 2016 is bedroeg het geplande budget voor investeringen € 9,0 miljoen. Van dit budget is € 7,3 miljoen aan rioleringsprojecten daadwerkelijk uitgegeven. Bij de projecten is een meevaller behaalt van € 1,2 miljoen. Verschuivingen in de planning zorgen voor onderuitputting in de kredietruimte: € 1,5 miljoen (totaal 2016). Deze zijn ten dele gecompenseerd door eerder uitvoeren van reparatieplan Bloemendaal: € 0,9 miljoen. In totaal is de onderuitputting op krediet vanaf 2014 opgelopen naar 5,0 miljoen.
Scheidingspercentage afval	Toename naar 60% vanaf 2020	Het scheidingspercentage is in 2016 nagenoeg gelijk gebleven (46%)
Ongevallen kwetsbare verkeersdeelnemers	Afname met jaarlijks 10%	In 2015 was sprake van 57 door de politie geregistreerde ongevallen. In de jaren ervoor is dit niet bijgehouden waardoor geen ontwikkeling is aan te geven.

3.6.3 Wat heeft het gekost?

3.6.3.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2016	Begroting 2016 na 2e wijziging	Rekening 2016	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
Lasten				
PG Afwatering (blauw)	1.573	1.573	1.588	-15
PG Bruggen en tunnels	2.285	2.302	2.322	-20
PG Milieu	10.681	11.100	10.927	173
PG Openbaar groen	3.234	3.235	3.241	-6
PG Riolering (bruin)	11.746	11.483	11.079	404
PG Verkeer	4.954	5.208	5.322	-113
PG Wegen, straten en pleinen	14.105	14.397	15.348	-950
Totaal lasten	48.578	49.298	49.826	-528
Baten				
PG Afwatering (blauw)	0	0	0	0
PG Bruggen en tunnels	-100	-100	-144	44
PG Milieu	-10.416	-10.807	-10.936	129
PG Openbaar groen	0	0	-31	31
PG Riolering (bruin)	-12.553	-12.290	-12.766	475
PG Verkeer	-3.195	-3.275	-3.793	518
PG Wegen, straten en pleinen	-443	-716	-2.703	1.987
Totaal baten	-26.708	-27.189	-30.373	3.183
Saldo van baten en lasten	21.870	22.109	19.454	2.655
Toevoegingen aan reserves (lasten)	31	4.792	4.792	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-40	-4.660	-4.533	-126
Gerealiseerd resultaat	21.860	22.241	19.712	2.529